

MUUSIKA AINEKAVA GÜMNAASIUMILE

Õppeaine ajaline maht:

10.klass-35 tundi (1 kursus)

11.kklass-35 tundi (1 kursus)

12.klass-35 tundi (1 kursus)

Õppeaine koostisosad on:

- 1) musitseerimine ja omalooming;
- 2) muusika kuulamine ja muusikalugu;
- 3) õppekäigud.

Muusika õpetamisega gümnaasiumiastmes taotletakse tasakaalustatud isiksuse eetilise esteetiliste väärtushinnangute kujundamist ning tunde- ja mõttemaailma rikastamist. Olulisel kohal on musitseerimine: õpilase isikliku suhte teadvustamine ja süvendamine muusikaga – laulmise ja pillimänguga, omaloominguliste katsetuste julgustamine ning toetamine põhikoolis omandatud muusikalist kirjaoskust rakendades. Eritiselt tähtsustatakse ja teadvustatakse ühislaulmist ning koorilaulu kui rahvuslikku kultuuritraditsiooni. Erinevate ajastute muusika kuulamise kaudu kujundatakse teadlikku ja kriitiliselt mõtlevat muusikakuulajat ning kontserdikülastajat. Muusikat kuulates ja muusikaloos tutvustatakse eri ajastute väljendusvahendeid, stiile, heliloojaid ja interpreete ning arutletakse nende üle. Kontserdielu elavdamise seisukohalt on otstarbekas koostöö kohaliku muusikakooliga, samuti külalisesinejate kutsumine kooli ja oma õpilastele esinemisvõimaluste pakkumine. Õpilaste silmaringi avardavad ja muusikalist maitset kujundavad õppekäigud kontsertidele, teatritesse ning muusikaga seotud paikadesse: muuseumidesse, stuudiotesse, kõrgkoolidesse jms

Õppe-eesmärgid

Gümnaasiumi muusikaõpetusega taotletakse, et õpilane:

- hindab muusikat kui kultuuriväärtust indiviidi ja ühiskonna arengus;
- kujundab valmisoleku ühiseks muusikategevuseks;
- kujundab tervikpildi kultuuri arengust ning oskab mõista ja hinnata erinevaid kultuure;
- oskab muusikat kriitiliselt ja valivalt kuulata ning hinnata;
- omandab teadmisi muusikaajaloost tuntud heliloojate loominguga kaudu;
- rakendab põhikoolis omandatud muusikateadmisi ja -oskusi muusika analüüsimisel ja musitseerimisel;
- rikastab tundeelu muusikaelamuste kaudu: külastab kontserte ja muusikalavastusi, oskab neid analüüsida, oma seisukohti põhjendada ja argumenteerida.

Õppesisu klassiti

10.klass

Õppesisu

I kursus

- MUUSIKA TEKE JA OLEMUS. Vanad kultuurrahvad ja muusika. Vanakreeka ja -rooma muusika. Varakristlik muusika.
- KESKAEG. Kristlus kui Lääne-Euroopa kultuuri arengu tugevaim mõjutegur. Vaimuliku muusika areng. Gregooriuse koraal. Polüfoonilise mitmehäälsuse teke. Organum. Motett. Rändlaulikud, rüütlipeesia, pillid.
- RENESSANSS. Humanism, protestantism, vastureformatsioon ja muusika. Missa. Ilmalik laul ja seltskonnamuusika. Madrigal. Homofoonilise mitmehäälsuse teke. Protestantlik koraal. Heliloojad Palestrina, Orlandus Lassus. Desprez'. Instrumentaalmuusika teke.

- BAROKK. Uue stiili kujunemine – ülevaade ajastust. Ooperi teke. Oratoorium (kantaat, passioon). Instrumentaalmuusika (fuuga, klaviir, trio, orkester – *concerto grosso*, soolokontsert, süit). Monteverdi. Vivaldi. Bach. Händel.
- KLASSITSISM. Valgustusajastu iseloomustus. Instrumentaalmuusika areng – ansamblid, orkestrid, klaver. Sonaat vormi ja žanrina. Sümfoonia. Kontsert. Keelpillikvartett. Ooperi areng. Viini klassikud – Haydn, Mozart, Beethoven.

11.klass

Õppesisu

II kursus

- ROMANTISM. Romantismi ideed ja rahvuslus. Instrumentaalmuusika osatähtsus – orkestrid, klaver. Programmilise muusika teke. Sümfooniline poem. Soololaul. Miniatuursed žanrid: etüüd, prelüüd, nokturn, tantsud. Lavamuusika (ooper, operett, ballett). Juhtivad muusikamaad ja heliloojad. Schubert, Schumann, Berlioz, Chopin, Liszt, Brahms. Verdi, Wagner, Rimski-Korsakov, Mussorgski, Tšaikovski, Sibelius, Grieg.
- SAJANDI MUUSIKA. Rahvuslik muusika. Varane Stravinski, Sibelius, Bartok. Hilisromantism. R. Strauss. Mahler. Impressionism. Debussy. Ravel. Ekspressionism. Skrjabin. Schönberg.

12.klass

Õppesisu

III kursus

- 20. SAJANDI MUUSIKA. Neoklassitsism. Stravinski. Orff. Britten. Prokofjev. Šostakovitš. Sümfooniline jazz. Gershwin. Avangardism. Webern. Cage. Boulez. Postmodernism. Penderecki. Ligeti. Pärt.
- EESTI MUUSIKA. Rahvalooming. Regivärsiline rahvalaul. Uuem rahvalaul. Laulupidude traditsiooni algus. Kunileid, Saebelmann, Thomson, Hermann. Esimesed professionaalid: Härma, Läte, Tärnu, Tobias, A. Kapp, Süda, Lüdigi. Rahvusliku koorimuusika rajajad Saar, Kreek. Rahvusliku instrumentaalmuusika rajajad Eller, Tubin. Rahvusliku lavamuusika rajajad E. Aav, Tubin, Tamberg, E. Kapp. Eesti modernism 1956–1970. Heliloojad Ernesaks, Tormis, Pärt, Mägi, Tamberg, Rääts, Sumera, Kangro, Tüür, Eespere, Sisask.

Õpitulemused

Gümnaasiumi lõpetaja:

- laulab vastavalt vokaalsetele võimetele;
- kasutab põhikoolis omandatud muusikateadmisi ja -oskusi praktilises muusitseerimises ja muusikateoste analüüsimisel;
- oskab määratleda, iseloomustada ja võrrelda eri ajastute muusikat;
- teab ajastute tuntumaid heliloojaid ja nende teoseid;
- oskab suhestada eesti muusikat maailma muusikalooga;
- teab olulisi muusikatermineid ja oskab neid kasutada;
- oskab koostada referaate ja uurimistöid muusikast, neid ette kanda ja illustreerida;
- oskab hinnata heatasemelist professionaalselt muusikat.

Kasutatav õppekirjandus

T:Siitam "ÕHTUMAADE MUUSIKALUGU" ja töövihik
I. Kull O.Tuisk "MUUSIKAAJALUGU"

Töövõtted

- Muusikaajaloo käsitlemine.
- Muusika kuulamine.
- Laulmine.
- Muusikaalaste teadmiste ja oskuste omandamine.
- Uurimistööde ja referaatide koostamine.
- Õppekäigud

Hindamise põhimõtted

Hindamisel arvestatakse eelkõige õppekavas nõutud õpitulemuste saavutamist. Arvestuslike hinnatavate õppeülesannete täitmine on kõigile õpilastele kohustuslik. Hinnatakse ka laulmist. Samuti arvestatakse hindamisel iga õpilase eripära, tema aktiivsust tundides ja klassivälises töös.

Ainealane tunniväliline töö (sh. ainealased, ainetevahelised, klassidevahelised, ülekoolilised projektid ning pikemaajalised koolidevahelised projektid)

- Õpilaste suunamine poiste ja tütarlaste ansamblisse
- Osalemine ainealastel lauluvõistlustel, konkurssidel, olümpiaadidel
- Osa võtmine maakonna ja vabariiklikest laulupidudest
- Kooliürituste ettevalmistamine ja aktiivne osalemine kooliüritustel.